

Іван Манило

Волочий
СМІХ

В. Трокуца

Байєси

ІВАН МАНІЛО

КОЛЮЧИЙ СМІХ

БАЙКИ

1946

Літературний редактор
Яр Славутич.

Обкладинка маляра
Володимира Прокуди.

Здається, байка — просто бреше,
А справді — ясну правду чеше...

Леонід Глібів.

Друкарня Дмитра Сажнина, Авґсбург.

КІНЬ ТА СВИНЯ

Свиня, вернувшись з війни,
Де не була ні в якій скруті,
Всі виставила ордени,
Мовляв, за подвиги здобуті,
Мовляв, і я уже не та —
Від орденів аж золота...

І раптом чує від Коня:
— Ти всеодно — свиня!

1945.

КРОТИ

Ще на фронтах ревуть гармати,
Земля в огні палахкотить,
А вже в норі бенкетувати
І перемогу святкувати
Зібралися Кроти...

Кроти, Кроти! Сьогодні ви п'єте,
А завтра бомба вас змете...

1945.

ВІЛ

Віл, знаючи, що вже ярма не поламати,
Що борозну йому топтати,
Стрибнув, розлючений, у рів,
І заревів:
— Хай знають скрізь і всюди:
Я — Віл! Волом і буду!

1945.

ЯГНЯ ТА СВИНЯ

Відбилося від матері Ягня
Та й заблудило між ярами,
А мимо йшла якась Свиня,
Кущі мараючи боками.
Тоді подумало Ягня: »Піду за нею,
Вона мене додому доведе.
З цією мудрою свинею
Біда не стріне нас ніде«.
Свиня ж полізла через яр,
Через сади — і на городи,
Де лиш робила людям шкоди:
Ламала мак, що був, як жар,
Топтала моркву й огірки,
Картоплю рила й буряки.
Ягнятко бігало за нею
Та радо мекало: »З Свинею
Додому я прийду упарі,
А дома — мамка у кошарі
Мене давно вже, мабуть, жде...«

Аж глянуло — дідусь іде.
Підкравшись тихо до Свині,
Почав дозиною чесати
По ребрах, вухах...

»Те й мені
Ось зараз буде... Де ж це мати?!« —
Заплакало Ягнятко. А дідусь
До нього лагідно всміхнувся:
— Тебе, невинне, бити я не буду,
Не потягну за хвіст до суду.
Тож знай: не бігай за Свинею —
Ходи з отарою своєю!

1943-45.

КОРОВА й ВОВК

І гостророга, і здорова
У лузі паслася Корова.
»Добрідень, люба молодипце!
Ну, як живеш? Яка травиця? —
Озвавсь до неї Вовк ікластий, —
Чи ж і мені тут можна пастись?«
— Будь ласка! — мовила Корова, —
Травичка тут, немов шовкова,
Смачна і свіжа, й соковита,
Дощами щедро перемита...
Але — хай буде це між нас —
Чи не піддурюєш в цей час?
Тебе мій рід,
Як слід,
Вже звірив,
І хто б тобі тепер повірив?«
— Ну, досить вже між нами крові.
Зачнім життя у приязні й любові! —
Отак хитрун Корову,

І гостророгу, і здорову,
Все піддурить старався
І, приховавши помисли свої,
ще й заклинався:
— О, щоб мої брати,
Немов чорти,
Мене смолою обливали,
Якби ми вас по-давньому займали!..
І, враз напружив сильно ноги,
Стрибнув...
І впав на гострі роги...

Вже здавна кажуть люди,
Що вовк довіку вовком буде.

1943-45.

ШАНУЙМО ЗГОДУ

Зустрілася Свиня з Козою
І стала їй казати:
»Сестриченько, їй-бо, з тобою
Нам тільки жить, не бідувать,
Бо ти ж Коза, а я — Свиня...
Нам чхати сміло на Коня!
Ну, що нам Кінь, ну, що Корова,
Що варта морда їх здорова?!
У тебе роги, в мене рило —
Не те, що вуха у Кобили!«
Відмовив Кінь, а з-за порога
Іше їй Корова круторога:
— Тю-тю! Дурні!... Шануймо згоду,
І нам не буде переводу,
А хто чванливе має рило,
Той нам не друг, а вража сила!«

1944.

ШУКАЙ ПАРИ

Ослиця залицялась до Орла.
До півночі із ним, бувало, річ вела
Про се, про те, про лугову травичку,
Про різну небилицю...
Ослиця думала: Орла
Вона за серденько взяла.
І так забувши все, свій рід, і лихо,
Уже раділа стиха:
»І будуть дітоньки орлята,
А не вухатії ослята!...
Орел сховався аж за хмари:
— Шукай собі, Ослице, пари!

1944.

ПАЦЮКИ

»Ха-ха! Ми — юні пацюки.
Хай гинуть слав усі вінки!
В гною ми любим спати,
В п'їтїмі нам краще бути.
 Нащо нам силу тратить?
 Негоду і в норі,
 В щасливій тихій грї
Ми можем перебути«...
— »Це щира правдонька твоя,
Підтримую тебе і я!« —
Перевертаючись, мов дрюк,
Гукнув старий Пацюк.
Аж раптом ще й із іншого кутка.
 Почулась річ така:
»Ох, буду тільки їсти й спати,
Бо вдруге не народить мати!«

1943.

ОБІД

Птахи по лісі вістку розпустили,
Що, пібито, Ведмідь Бурмило
 Скликає на обїд
 Усіх сусїд...
Зїгнувся стїл: гриби, сметана,
Курятинка та інша сласть...
Сидять, чекаючи, лісяни,
Коли господар знак подасть.
 От всі аж облизались смачно.
Бурмило лапу до потрав
Простяг і — лихо! Необачний! —
Козлові рога відламав.
Хотїв пробачитись, невдаха,
Та тут ізнов, як на біду,
Притис хвоста якомусь птаху,
Штовхнув лисичку молоду...

МОРЕ й РІКА

Якась широка й гомінка
Ріка
Хотіла Море обминути,
Щоб видатнішою побути.
Зібрала води, надулась
І — знов у Море вся влилась...

1945.

СЕЛО і ДЖЕРЕЛО

В яру, де все травою заросло,
Пробилося маленьке Джерело
І, звісна річ,
Текло — дзюрчало день і ніч.
Однак, водичка, мов на зло,
Смерділа ген аж у село...

Село ж, звичайно, як село,
Забило клоччям Джерело.

1945.

ЛИМАН і КОРАБЕЛЬ

Корабель,
Пливучи із чужих земель,
Почув, як крізь густий туман
Гукав Лиман:
— Усім бажаючи добра,
Уже й тебе пора
Закликати на тихі води
Від непогоди!
Та гордо велетень сказав:
— Я океанський пароплав,
Тебе я обмину...
І сів на міліну.

1945.

ЛЕБІДЬ, ЩУКА й РАК

На придніпровому лану
(На новий лад цю басчку я втну),
Гірких зазнавши мук і сліз,
Впряглись у віз
Відомі — Лебідь, Щука й Рак...
І сталося, звісно, так:
Наш Лебідь вмить
До Києва — аж рветься, та летить,
А Щука навісна — у волзьку воду,
А Рак — ти ба який! —
(Мовляв, він також не дурний),
Плекаючи незгоду,
Аж рад,
Що тягне віз у Львів, назад...
Кого ж судити з них, скажіть,
Бо віз і нині ще стоїть?

1945.

БАНДУРА, БАЙКА і РІКА

Ріка бурунна,
Бандура ніжнострунна
Прийшли до Байки в гості на обід.
А Байка,
Ніби чайка:
»Від мене вам і шана, і привіт!
Прошу, скажіть, могучі,
Ну, як там ниви, кручі,
Ставки, ліси?.. До речі,
Що діється в Унечі?
У Києві, в Карпатах
Чи й досі люди в латах?..«
Ріка пророкотала —
І Байка дибом стала!
Бандура заспівала —
І струни всі порвала!..

1946.

ДУБ і ЛОЗА

Лоza базікала в долині:
»Я молода, гнучка й висока!
Нехай же скрізь
Про верболіз
Хвала гримить і лине! —
Негоди не бояться боки —
Я нагинатись вмію щохвилини
І на коліна падати-благати...
А ти, Дубище,
Виріс вище
Хати,
Але твоя вся сила-радість згине,
Як тільки буря вдарить стогромова,
Бо ти — не я, що уникаю втрат...«
»Ну, що ж, ти нахиляєшся чудово, —
Ій Дуб сказав, — та я тобі не брат.«

1945.

П І С О К

Пісок здіймається,
Летить
І чваниться,
І закриває хмарою блакить,
А дід Гордій з бабусею,
З онучкою Ганнусею
До нього стали говорить:
»Хоч гордо ти летиш під небесами,
Та знай закон природи:
Тобі лягти на пішоходи,
Бо місце для таких, як ти, під
нашими ногами!«

1946.

Я і ДУНАЙ

Поміж пісків, уламків скелі
Дунай
Веселий
Із краю в край
Кричав
І, ніби, всіх повчав,
Що найрідніший він для всіх у світі:
»З усіх сторін
Мені поклін
За тихі води й мрійне літо«.
А я, байкар, що плив не за водою,
Сказав, хитнувши головою:
— О, скільки, друже, не горлай,
Ти не Дніпро, лише — Дунай!..

1945.

СЛАВА, ЩАСТЯ й СОНЦЕ

Величаво
Зійшлися Сонце, Щастя й Слава...
Як Слава прогучала:
»Я вас обох по світі величала!«
Як Щастя не змовчало:
»Я вас, великих, шанувало!«
Ім Сонце світлогруде:
»Я славу маю скрізь і щастя — всюди!«

1946.

М Е Ч

Застряв у піхвах Меч глибоко.
Скорившись долі, іржавіє,
І так у чорній безнадії
Минають довгі-довгі роки...
Лиш інколи, забувши про біду,
Знічев'я брязне доладу:
»Хоча голів ворожих не знімаю
з плеч,
Я — Меч! Я — Меч!..«

1946.

КОРАБЕЛЬ у ПІСКАХ

В краю пустель
Побудувавши Корабель,
Вже люди думали пливати у синє море,
За дальні гори...

Гули вітри. І серед тих пустель
Засипало пісками Корабель.

1946.

ІВКО й ПУЛКО

Тихенько,
Щоб не довідались Смішко й Славко,
Два критики — Івко й Пулко —
Хутенько
На них взялись рецензії писати
Та їхні твори гудити і всяко зневажати...
Пулко:
— Ну, як це так: »співає колос«
і »шумить трава«?

Ех, голова!

Івко:

— До чого тут »Зелений світ«?
Це не поет, а пустоцвіт!..

Гай-гай, критичні небораки!
Дарма пнетесь ви в писаки.
Адже, відомо з давніх давен,
Що між людьми буває славен:
Кравець, що зна кравецтво,
І швець, що знає шевство.

З М І С Т

	стор.
Кінь та Свиня	5
Кроти	6
Віл	7
Ягня та Свиня	8
Корова й Вовк	10
Шануймо згоду	12
Шукай пари	13
Пацюки	14
Обід	15
Сороки	17
Дві сестрички	18
Хоч круть, хоч верть	19
Море й Ріка	20
Село і Джерело	21
Лиман і Корабель	22
Лебідь, Шука й Рак	23
Бандура, Байка і Ріка	24
Дуб і Лоза	25
Пісок	26
Я і Дунай	27
Слава, Щастя й Сонце	28
Меч	29
Корабель у пісках	30
Івко й Пулко	31

